

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 7 / 26. februar 2021

FEBRUAR - MESEC KULTURE, LJUBEZNI, MATERNEGA JEZIKA IN PRIČAKOVANJA POMLADI

Februar je najkrajši mesec v letu. Kljub temu pa je obarvan z dnevi, ki nas bogatijo s kulturo in ljubeznijo do slovenskega jezika.

21. februarja smo obeležili mednarodni dan materne jezika, s katerim spodbujamo spoštovanje do jezikov vseh kultur in ljudi, s tem pa ohranjamo večjezičnost in kulturne raznolikosti sveta. K ohranjanju slovenskega jezika je zagotovo veliko doprinesel naš največji pesnik France Prešeren, ki smo se ga še posebej spomnili 8. februarja, ko smo praznovali slovenski kulturni praznik.

slavili valentinovo, ki že dolgo ni več samo dan zaljubljenih, temveč tudi prijateljev in vseh, ki se imajo radi. Po starem kmečkem koledarju pa naj bi sveti Valentin prinesel tudi ključce do korenin, zato so mu rekli tudi »prvi spomladin«. Skupaj z njim pa so zimo 16. februarja preganjale tudi pustne šeme in v deželo je, vsaj glede na vreme, pričela prihajati pomlad.

In kaj je pomlad? Uradna razlaga za pomlad je čas, ko je toplota enakomerno razporejena med obe polobli in pričenja počasi eno ogrevati bolj od druge. Za nas pa je pomlad čas, ko se pokrajina, narava, ljudje in enostavno vse okoli nas prične popolnoma spreminjati.

Drevesa brez listja začnejo poganjati prve znake pomladi, ki so včasih popolnoma neopazni. A če si vzameš čas, lahko od blizu opazuješ brst cveta in lista – neverjetne sile narave, popolnost, usklajenost in energija, da se začne točno ob določenem času prebujati in odpirati. Enostavnost. Kako list ve? Kako cvet ve? Stvari, ki so tako samoumevne, a vseeno popolne. Narava poskrbi za nas s prelepo, pisano okolico. Njeno prebujanje oznanjajo zvončki, trobentice, tulipani, v naše kraje se bodo vrstile ptice selivke.

Vzemite si čas in se odpravite v naravo. Včasih ni dovolj, da jo samo opazujemo, temveč jo moramo resnično doživeti. Včasih se moramo enostavno ustaviti in se uzreti v svet okoli nas.

Želimo vam veliko pomladne energije!

Naj bo z njo prežeto tudi vse, kar nas povezuje v [programu Ekošola](#).

Vsebina:

*Koledar dogodkov
Druga delavnica »Hrana
ni za tjavendan«
HOB'S adventure* 2

*Reciklirana kuharija
Zgodbe ob zavrženi hrani
EKOKVIZ SŠ* 3

*EKOŠOLA MERI ODTIS
CO₂* 4

*Strokovni seminar
»Lokalno pridelana
hrana, gibanje in zdravje«* 4

*Oblikovalski izziv
MPO*

KOLENDAR DOGODKOV:

4. marec	Državno tekmovanje v Ekokvizu za OŠ Več
4. marec	Spletno predavanje »Poraba in varčevanje z energijo v sodobni družbi«, Garsia Kosinac (Skupina GEN)
10. marec	Rok za oddajo literarnih zgodb o zavrženi hrani Več
18. – 19. marec	Strokovni seminar »Lokalna pridelana hrana, gibanje in zdravje« preko spleta - PRIJAVA
26. marec	Rok za oddajo del za »Likovni natečaj za kreativne izdelke« Več
30. marec	Zaključek nagradnega natečaja »Misija: Zeleni koraki« Več
31. marec	Rok za oddajo inovativnih receptov v natečaja »Reciklirana kuharija« Več
31. marec	Rok za oddajo izdelkov v natečaju projekta »Ekošola meri odtis CO ₂ « Več
22. april	Rok za oddajo rešitev in predlogov za prvi oblikovalski izziv programa Ekošola »NAREDIMO BOLJE – OBLIKUJMO TRAJNOSTNO, OBLIKUJMO KROŽNO«
23. april	Zaključek nagradnega natečaja »MVSE - Mladi v svetu energije« Več
23. april	Obeležitev SLOVENSKEGA DNEVA BREZ ZAVRŽENE HRANE - dan proti zavrženi hrani Več
24. april	Rok za oddajo receptov »Reciklirana kuharija« Več
30. april	Zaključek nagradnega natečaja »Odpadkom dajemo novo življenje« Več
30. aprila	Vmesni rok za oddajo prispevkov za Mlade poročevalce za okolje
30. april	EKO-PAKET: Zaključek nagradnega natečaja »Ustvarjajte iz odpadne embalaže za mleko in sokove« Več
11. maj	Zaključek nagradnega natečaja »Ne zavrzi oblek, ohrani planet« Več
11. maj	Zaključek projekta Hrana ni za tjavendan: rok za oddajo dnevnika zavržene hrane in video prispevkov Več

ORGANIZIRALI SMO

Urška Fartelj in dijaki SŠ Zagorje na spletni delavnici »Hrana ni za tjavendan« navdušili: praktično za manj zavržkov hrane

V torek, 2. februarja 2021, smo organizirali drugo delavnico projekta Hrana ni za tjavendan. Na njej smo predstavili letošnji [natečaj Reciklirana kuharija](#), in z [Urško Fartelj, 220 stopinj poševo](#), smo odkrivali praktične rešitve za zavržke hrane. V živo nam je prikazala pripravo nekaterih recikliranih jedi, ki nam največkrat ostanejo in pripravo okusnih popoldanskih malic.

Primer dobre prakse z manj zavržene hrane sta predstavili profesorici in dijakinje SŠ Zagorje. Posnetek delavnice si lahko ogledate na povezavi <https://video.arnes.si/portal/asset.zul?id=PicXkOnLSbeFrJYwOfVP1ErH>

Zaključno srečanje udeležencev dvoletnega Erasmus+ projekta HOB'S adventure

V četrtek, 11. februarja 2021, se je z zadnjim srečanjem udeležencev iz Slovenije zaključil dvoletni projekt, v katerem so sodelovali vzgojitelji in učitelji iz Estonije, Islandije, Latvije. V projektu je sodelovalo 80 vzgojiteljev in učiteljev, ki so na delavnicah znotraj posamezne države in na mednarodnih srečanjih izmenjali ideje in primere dobre prakse, ki so obogatile znanje vsakega posameznika.

Sodelujoče mentorice vrtcev in šol so v zaključnem srečanju izpostavile pomen tovrstnih projektov, s pomočjo katerih lahko bogatimo aktivnosti za otroke in učence. Hkrati pa je to tudi priložnost za izmenjavo idej in primerov dobrih praks, kjer lahko resnično vidimo, kako »bogata« je naša dežela in kaj vse pri nas že ponujamo našim učencem.

Nastal je priročnik Hobsove dogodivščine <https://ekosola.si/wp-content/uploads/2020/06/Hobsove-dogodiv%C5%A1%C4%8Dine-priro%C4%8Dnik-za-vzgojitelje-in-u%C4%8Ditelje.pdf>, v katerem je zbranih 40 priprav, s pomočjo katerih lahko otroci in učenci od 5. do 9. leta starosti spoznavajo biotsko pestrost v vrtcih in šolah ter njihovi okolici na različne načine. Opisane dejavnosti temeljijo na praktičnem učenju, uporabi digitalnih pripomočkov, medvrstniškem učenju in projektne delu. Razdeljen je na pet poglavij: aktivnosti in projekti za mlajše otroke, aktivnosti in projekti za starejše otroke in primeri daljših učnih aktivnosti, ki so prilagojene posameznim lokalnim območjem s poudarkom na rastlinstvu, tipičnem za tisto območje.

Priročnik je zasnovan tako, da je uporaben v različnih učnih okoljih, zato so vse aktivnosti preizkušene v vseh sodelujočih državah. Kljub razlikam med lokalnim rastlinstvom, podnebnimi razmerami in izobraževalnimi sistemi pa so učne priprave zasnovane tako, da jih je mogoče brez težav prilagoditi. Predlagana dolžina aktivnosti se lahko prilagodi in podaljša, ali pa skrajša. Veliko učnih priprav ima vključeno uporabo različnih digitalnih orodij, ki smiselno dopolnjujejo sodobno izobraževanje. Dejavnosti se lahko prilagodijo in izvedejo brez uporabe orodij ter prilagodijo različnim starostnim skupinam.

RAZPISI IN PROJEKTI

Natečaj Reciklirana kuharija: predstavite inovativne recepte iz ostankov živil

V projektu Hrana ni za tjavendan razpisujemo nagradni natečaj Reciklirana kuharija, kjer vas vabimo k oddaji inovativnih receptov, kaj narediti iz živil, ki jih ne porabimo v celoti ali pa nam ostanejo in jim bo potekel rok. Do 31. marca zbiramo originalne kuharske recepte, ki jih predstavite na čim bolj izviren način.

Raziščite svet kulinarike in zapišite inovativen kuharski recept z lokalnim pridihom in/ali avtohtonimi posebnostmi. V receptu morajo biti uporabljeni ostanki živil (npr. star kruh) ali ostanki jedi (npr. pire krompir). Rok za oddajo receptov za natečaj Reciklirana kuharija je 31. marec 2021, oddajte jih na e-naslov: hrganizatjavidendan@gmail.com.

Več <https://ekosola.si/razpis-nagradni-natecaj-reciklirana-kuharija-20202021/>

Literarni natečaj – Zgodbe o zavrženi hrani

Ob letošnji obeležitvi prvega Slovenskega dne brez zavržene hrane, ki bo 24. 4. 2021, razpisujemo nagradni literarni natečaj, s katerim želimo otroke, mladostnike, predvsem pa celotno družino spodbuditi k razmisleku o zavrženi hrani. Učenci sami ali ob pomoči staršev ustvarijo literarno zgodbo, ki naj bo resna ali smešna, hudomušna ali čustvena, vseeno, le da je njena **rdeča nit zavržena hrana**. Več informacij na spletni strani www.boljsi-svet.si.

Rok za oddajo literarne zgodbe je do **vkjučno 10. marca 2021**, ki ga pošljete po elektronski pošti na boljissvet@lidl.si ali oddajo prek spletnega obrazca na strani Ustvarimo boljši svet.

Zmagovalci Ekokviza za SŠ

Na državnem tekmovanju v Ekokvizu za srednje šole se je 272 dijakinj in dijakov z 61 slovenskih srednjih šol pomerilo v poglobljenem poznavanju energije in ogljičnem odtisu. Zmagali so Marko Jovanović iz Srednje trgovske šole (srednje poklicno izobraževanje), Lucija Klemen iz Srednje šole Zagorje (srednje strokovno in poklicno tehnično izobraževanje) in Aljaž Gornik iz Gimnazije Bežigrad (strokovne in splošne gimnazije). Zlato priznanje je prejelo 36 dijakinj in dijakov.

Na državno tekmovanje v Ekokvizu so se uvrstili dijakinje in dijaki, ki so posamično dosegli najboljše rezultate na šolskem tekmovanju decembra lani. Tako se je letos na državnem tekmovanju, ki smo ga 2. februarja 2021 organizirali preko spleta, pomerilo 272 dijakinj in dijakov s srednjih šol, ki so odgovarjali na 50 vprašanj razpisane vsebine.

Kdo se je izkazal?

Rezultate Ekokviza 2020/2021 za srednje šole navajamo po kategorijah.

Kategorija SPI

1. mesto	Marko Jovanović	Srednja trgovska šola	39 točk
2. mesto	Jerneja Dečman	Ekonomska šola Celje	38 točk
3. mesto	Lovro Škrabl	IC Piramida Maribor, SŠ za prehrano in živilstvo	36 točk

Kategorija SSI/PTI

1. mesto	Lucija Klemen	SŠ Zagorje	50 točk
2. mesto	Katja Strnad	Srednja strojna šola Novo mesto	49 točk
3. mesto	Aljaž Raspor	Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna	49 točk

Kategorija GIM

1. mesto	Aljaž Gornik	Gimnazija Bežigrad	50 točk
2. mesto	Titi Habicht	Gimnazija Ledina	49 točk
3. mesto	Nejc Fras	Prva gimnazija Maribora	49 točk

Čestitamo!!!

EKOŠOLA MERI ODTIS CO₂ Ogljični odtis električnih naprav

Električna energija je eden od temeljev današnjega načina življenja in dejavnik, ki nam omogoča tehnološki razvoj. Vsak dan uporabljamo mnogo raznolikih elektronskih naprav doma, v šoli, zdravstvu, industriji, prometu ...

6. marec je svetovni dan varčevanja z energijo, zato bodimo učinkoviti pri rabi energije in varovanju okolja vsi skupaj.

Električnim napravam, ki porabljajo energijo tudi takrat, ko so ugasnjene, lahko rečemo »energetski vampirji« saj je teh naprav v gospodinjstvu kar od 20 do 40. Le-te k povprečni porabi električne energije gospodinjstva dodajo od 10 do 20 odstotkov porabe. Naprava v stanju pripravljenosti porabi okoli 9 odstotkov energije, ki jo sicer potrebujejo za delovanje. Z rednim izklapljanjem elektronskih naprav lahko prihranimo 450 kilogramov izpustov CO₂ na leto.

S pomočjo kalkulatorja CO₂ se lotite tudi izračuna: z vhodnimi podatki kot so podatki o številu učencev v razredu, šoli, o površini razreda in šole ter nekaterimi drugimi, lahko za posamezne sklope vnašate podatke, kot so: poraba energentov, električne energije, prevoženi kilometri, količina odpadkov, količina zavržene hrane ... Za pomoč pri izpolnjevanju smo pripravili [Navodila za uporabo Kalkulatorja CO₂](#).

Iščemo podnebno maskoto

Vabimo vas, da pri raziskovanju, spoznavanju in merjenju ogljičnega odtisa učenci in dijaki narišejo maskoto ali znak, ki ga lahko dopolnite s sloganom ali pozivom za blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam v razredu, šoli, doma ali v lokalni skupnosti. Več na [TEJ povezavi](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

*Projekt Ekošola meri odtis CO₂
je financiran s sredstvi
Sklada za podnebne spremembe*

Sodelujte v prvem oblikovalskem izzivu

»NAREDIMO BOLJE - OBLIKUJMO TRAJNOSTNO, OBLIKUJMO KROŽNO!«

Vabimo k sodelovanju v oblikovalskem izzivu, v katerem iščemo trajno(stno) in krožno zasnovane in oblikovane izdelke in storitve - ki upoštevajo trajnostne vidike v čim več fazah življenjskega cikla. Sodeluje lahko katerakoli šola, skupina ali posamezni učenec, dijak ali študent.

Analize kažejo, da kar 80 odstotkov vpliva izdelka na okolje določa faza snovanja in oblikovanja. Kako izdelke v našem življenju izboljšati, da bodo imeli čim manjši vpliv na okolje? Kako jih zasnovati in oblikovati, da po uporabi ne bodo končali kot odpadki ampak kot vir za nov podoben izdelek ali izdelek za drugačno uporabo? Načrtujte in oblikujte izdelke po načelu RESOLVE: obnavljaj, deli, optimiziraj, skleni krog, virtualiziraj, zamenjaj (angl: regenerate, share, optimize, loop, virtualize, exchange). Več o oblikovalskem izzivu <https://ekosola.si/krožno-gospodarstvo-e-space-20-21/>

Mladi poročevalci za okolje: prispevki za mednarodno tekmovanje do 30. aprila

Mladi poročevalci za okolje ste lahko vsi, stari od 11 do 25 let, ki želite predstaviti svoje okoljske aktivnosti ali aktivnosti sošolcev, staršev, prijateljev, strokovnjakov. Raziskujte, predlagajte rešitve, predstavljajte, ozaveščajte, opozarjajte – to lahko storite s pisnimi prispevki, fotoreportažo, foto kampanjo ali video prispevki. opozarjajte, predlagajte, Za vse, ki želite predstaviti svoj novinarski čut ali pa preizkusiti in predstaviti v angleškem jeziku, so Mladi poročevalci za okolje (MPO) prav tako prava možnost. Vse prispevke, ki jih bomo prejeli do 30. aprila, bomo ocenili za mednarodno tekmovanje.

Prispevke v angleškem jeziku lahko objavimo na strani [Young Reporters for the Environment – YRE HUB](#). Mednarodna mreža MPO (YRE – Young Reporters for the Environment) skupaj z UNESCO organizira kampanjo Trash Hack. Več na: [About the Campaign – Young Reporters for the Environment in About - UNESCO Trash Hack](#). Rok za oddajo prispevkov: 25. marec 2021. Vse prispevke zbiramo na e-naslovu: info@ekosola.si.

Namesto Altermeda strokovni seminar »Lokalno pridelana hrana, gibanje in zdravje«

Namesto Altermeda bomo **18. in 19. marca 2021** organizirali strokovni seminar »Lokalno pridelana hrana, gibanje in zdravje«, ki bo potekal preko spleta od 13. do 19. ure. Na njem bo 50 vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev predstavilo primer dobre prakse s področja odgovornega ravnanja s hrano, gibanjem, vrtnarjenjem, izkustvenem učenja o lokalni pridelani hrani, lokalno hrano, zdravem življenjskem slogu.

Prijave slušateljev na strokovni seminar sprejemamo do 16. marca 2021 na povezavi: <https://ekosola.wufoo.com/forms/r11ko5q30kh0dvm/>